

---

## DIKKOPSCILDPAD: EEN BIJZONDERE DWAALGAST IN NEDERLAND

*Edo Goverse & Maartje Hilterman*

### Aangespoeld

Op 23 oktober jl. spoelde in Noord-Holland boven Callantsoog ter hoogte van Groote Keeten een ongewone bezoeker aan in Nederland; een onechte karetschildpad of dikkopschildpad (*Caretta caretta*). Een maand later, op 21 november, spoelde er opnieuw een levend exemplaar aan, dit keer bij Westenschouwen in Zeeland. Beide zijn jonge (sub-adulte) dieren. Het dier uit Groote Keeten, dat in een slechte conditie verkeerde, werd overgebracht naar Burgers' Zoo ter revalidatie, het dier uit Westenschouwen naar Diergaarde Blijdorp. Dit waren pas de vierde en vijfde keer dat een levende dikkopschildpad in Nederland werd gevonden, eerdere meldingen dateren van 1707, 1894 en 1927. Daarnaast zijn er dode exemplaren aangespoeld in 1954, 1959 en 1998.

### Schildpad op drift

Het komt vaker voor dat dikkopschildpadden worden aangetroffen in Noord-Europa. Het is aannemelijk dat deze schildpadden de "verkeerde afslag" op de oceaan hebben genomen, namelijk de Noord-Atlantische Drift.

Jonge schildpadjes die aan de westkant van de Noord-Atlantische Oceaan uit het ei zijn gekropen, laten zich met de Golfstroom meedrijven naar de Sargasso Zee onder plakaten drijvend materiaal. De Golfstroom splitst zich in de Noord-Atlantische Drift, richting het noorden, en de Canarische Stroom richting het zuiden, die vervolgens richting Sargasso Zee voert als de Noord Equatoriale Stroom. De oorsprong van de in Nederland aangetroffen dikkopschildpadden is dus waarschijnlijk de westkust van de Atlantische Oceaan. Er bevindt zich ook dikkopschildpaddenpopulatie in de Middellandse Zee, maar deze wordt als een genetisch afzonderlijke populatie beschouwd en verlaat, voor zover bekend, de Middellandse Zee niet.

### Bedreigde dwaalgast

In Nederland is de dikkopzeeschildpad niet opgenomen in de nationale Rode Lijst omdat de soort als dwaalgast wordt beschouwd. De soort staat wel op de IUCN Rode Lijst voor Bedreigde Soorten, in de categorie *bedreigd*. De afname heeft grotendeels te maken met bijvangst in de kust- en *long-line* visserij, maar ook toerisme, vervuiling en kustverdedigingswerken eisen hun tol. Op Europees niveau is de soort beschermd volgens de Habitatrictlijn. Verder is de soort genoemd in conventies zoals Bonn Conventie, Bern Conventie en CITES.

Een uitgebreide versie van dit bericht zal als artikel in het RAVON-tijdschrift verschijnen (voorjaar 2009). Deze voorpublicatie is ook verschenen in het tijdschrift Ecologie & Ontwikkeling 76 en op Natuurbericht.nl.



*Een niet alledaags beeld in Nederland: levende zeeschildpadden op het strand. Deze dame is bezig met de eiafzet in North Carolina (VS) (Foto Matthew Godfrey).*